

Hälsovårdsordning
för
Bjärsjölagårds Stationssamhälle

N:r 2887.

Länsstyrelsens i Malmöhus län resolution på framställning om fastställelse å ett av kommunalstämman i Östra Kärrstorps socken genom beslut den 25 oktober 1931 och den 26 juni 1932 antaget förslag till särskild hälsovårdsordning för Bjärsjölagårds stations- samhälle; given å landskansliet i Malmö den 13 september 1932.

Länsstyrelsen, som granskat handlingarna, finner skäligt att, med stöd av 54 § i hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919, till efterrättelse fastställa följande

Hälsovårdsordning för Bjärsjölagårds stationssamhälle.

§ 1.

Denna hälsovårdsordning innefattar särskilda föreskrifter med avseende å hälsovården vilka, utöver hälsovårdsstadgans av den 19 juni 1919 bestämmelser om hälsovården på landet, skola gälla inom Bjärsjölagårds stationssamhälle eller den del av Östra Kärrstorps socken, som med utgångspunkt från landsvägsbron öster om Bjärsjölagårds gård begränsas på följande sätt:

I nordost och norr av stora avloppsdiket från Bjärsjölagårds mossar, i nordväst av en linje följande till loppsdiket från Sjöhult från dettas utflöde i stora avloppsdiket till allmänna vägen mot Brunslöv samt vidare härifrån i rak linje till Öveds sockengräns invid banvaktstugan n:r 30 å Dalby—Bjärsjölagårds järnväg, i väster av Öveds sockengräns, från nämnda banvaktstuga, tills denna gräns vid fastigheten n:r 28 Larstorp å n:r 6 Bjerröd sammanträffar med södra gränsen, södra gränsen utgående vid Larstorp 28 å n:r 6 Bjerröd i riktning av rågångarna mellan fastigheterna n:r 7 å Bjerröd n:r 3 och n:r 4 å Bjerröd n:r 2 samt mellan fastigheterna n:r 6 och 8—9 å Bjerröd n:r 3 samt vidare i rak linje genom n:r 2 Bjerröd till skär-

ningspunkten mellan vägen från Bjerröds by och Ystad—Eslövs järnväg; östra gränsen utgöres av vägen från Bjerröds by från skärningspunkten med Ystad—Eslövs järnväg samt längs denna väg till allmänna landsvägen mot Östraby och följande denna till stora avloppsdiket vid landsvägsbron öster om Bjärsjölagårds gård.

§ 2.

Närmaste inseendet över de i hälsovårdsordningen meddelade föreskrifterna utövas av hälsovårdsnämnden i Östra Kärrestorps socken.

§ 3.

Brunnar eller källor ur vilka vatten till dryck, matlagning eller annat hushållsbehov hämtas, skola hållas väl upprepade och vara ändamålsenligt överbyggda samt, där pump ej finnes, försedda med på lämpligt sätt anbragt och fastlåst kärl för vattnets upphämtande.

Brunnsdäck skall ligga minst 15 centimeter över omgivande marks yta. Omkring brunnsdäcket skall muras med tegel eller motsvarande materiel och cement eller gjutas med betong ett utåt sluttande plan, så att orenlighet ej kan intränga i brunnen. För vattnets avlopp skall vid varje brunn finnas en därifrån sluttande cementerad rännsten eller ock rörledning. I närheten av brunn får spillvatten eller orenlighet ej uttömmas eller förvaras, ej heller må därstädes tvättning av smutskläder äga rum.

§ 4.

Mom. 1. Där så lämpligen kan ske och hälsovårdsnämnden så finner nödigt, skall från de enskilda fastigheterna underjordiska avloppsledningar anordnas. Rännstenar, vilka skola vara cementerade eller stensatta, och diken skola hållas väl upprepade och

i gott skick. De få under inga omständigheter innehålla stillastående, flytande orenlighet; sopor, annat skräp eller fast orenlighet få icke utslås i dem.

Mom. 2. Sopor och dylikt få ej kastas ut på väg eller annan allmän plats.

§ 5.

Mom. 1. Till varje hus, där människor någon längre tid på dygnet uppehålla sig, skall finnas lämpligt antal avträden.

Mom. 2. Avträde utom hus får icke läggas på mindre avstånd än sex meter från gata eller allmän plats, källa, brunn eller annat dylikt vattenhämtningsställe, och ej heller från vägg, varå finnes fönster till boningsrum eller kök, eller från plats, där födoämne eller dryckesvara hålles till salu eller till försäljning beredes eller förvaras.

Avträde, som i första stycket sägs, skall vara så anordnat att det erhåller nödig dager, och i övrigt så inrättat, att fara för förorening av underliggande eller angränsande mark ej uppstår, för vilket ändamål golvet skall ligga högre än angränsande marks yta och vara av sådan beskaffenhet — betong eller annat lika tjänligt ämne — att det ej genomsläpper eller uppsuger fuktighet.

Avträde, som är beläget inom sådant hus som i mom. 1 sägs, får ej stå i omedelbar förbindelse med boningsrum eller kök, och skall genom betryggande isolering och lämplig anordning för luftväxling förhindras att sprida lukt till övriga delar av huset. Golvet får ej utan hälsovårdsnämndens medgivande ligga lägre än angränsande marks yta samt skall vara av asfalt, betong eller annat lika tjänligt ämne.

Mom. 3. Avträden skola vara försedda med täta kärl så placerade att avståndet mellan kärlets överkant och sittbrädet ej överstiger 10 centimeter. Till

förhindrande av att urin må komma utanför kärlet anbringas lämpliga urinbleck. Kärlden skola vara av metall och av sådan beskaffenhet att de kunna av hälsovårdsnämnden godkännas. Dessa kärll böra tömmas då de äro till två tredjedelar fyllda.

Mom. 4. Avträde skall hållas rent och snyggt. För att undvika olägenheten av utdunstningar skall torvströ, klorkalk eller dylikt tillblandas i riklig mängd.

§ 6.

Mom. 1. Urinkur skall, där så lämpligen kan ske, vara så inrättad, att urinen upptages i underjordiska avloppsledningar. Där så ej kan ske skall urinen uppgrävas i täta kärll, innehållande torvströ eller annat lika tjänligt ämne. Sådant kärll skall vara uppställt under tak.

Mom. 2. Golvet i urinkur skall ligga högre än angränsande marks yta och vara av sådan beskaffenhet och täthet, att det icke genomsläpper eller uppsuger fuktighet. Väggarna skola till en och en halv meters höjd vara beklädda med zinkplåt eller annat lika tjänligt beklädnadsmaterial, som icke uppsuger fuktighet.

§ 7.

Mom. 1. Stall, fähus och svinhus få ej inredas i byggnad, som inrymmer boningsrum.

Mom. 2. I redan befintlig byggnad, inrymmande stall, fähus eller svinhus, skall den del av byggnaden, däri boningsrum inrymmes jämte däröver befintlig vindsplats avskiljas från den övriga byggnaden genom en fullt tät vägg enligt hälsovårdsnämndens anvisningar.

Mom. 3. Stall eller fähus skola vara så anordnade att de erhålla tillräcklig dager samt vara försedda med lämpliga anordningar för luftväxling. Golvet skall vara tätt och ligga högre än angränsande marks yta

samt vara så inrättat att orenlighet icke utrinner på marken. Den flytande orenligheten skall, där underjordisk avloppsledning icke finnes, uppsamlas med torvströ eller dylikt eller ledas till uppsamlingsbrunn av cement i vilken tillblandas torvströ eller dylikt.

Mom. 4. Stall eller fähus får ej läggas på mindre avstånd än sex meter från gata eller allmän plats, källa, brunn eller annat dylikt vattenhämtningsställe och ej heller från vägg varå finnas fönster till boningsrum eller kök, eller från plats, där födoämne eller dryckesvaror hållas till salu eller till försäljning beredas eller förvaras.

§ 8.

Mom. 1. Den, som håller svin, skall hava dem instängda i stia eller inom svingård. Golvet i denna skall ligga ovan markytan, bestå av cement eller annat tjänligt material samt vara försett med en minst 10 cm. hög cementkant, så att ej kringliggande mark förorenas.

Mom. 2. Urinen från svinstia eller svingård skall uppsamlas med torvströ eller dylikt, eller ledas direkt till en med tättslutande lock försedd uppsamlingsbrunn av cement, i vilken torvströ tillblandas, och skall denna brunn tömmas, innan orenligheten rinner över.

Mom. 3. Så kallad svinmat får ej i hus eller gård förvaras så länge, att den ruttnar och sprider stank.

§ 9.

Mom. 1. Orenlighet från stall, fähus, svinhus och avträde samt sopor och andra avfallsämnen skola förvaras i tät och väl täckt behållare av betong eller dylikt, vars botten ligger högre än angränsande marks yta, av modell, som av hälsovårdsnämnden godkännes. Där tomtrycket sådant medgiver må tills vi

dare, dock endast efter hälsovårdsnämndens medgivande, orenligheten uppläggas å gödselstad, som har tät för fuktighet ogenomtränglig botten och är så anordnad att orenligheten icke utrinner till omgivande mark.

Mom. 2. Urin, diskvatten och annan flytande orenlighet, som lätt kan övergå i förruttnelse, skall, där ej underjordisk avloppsledning finnes, uppsamlas och förvaras enligt anvisningarna i mom. 1, och får ej utsläppas i öppet dike.

Mom. 3. Tvättvatten, skurvatten och annat dylikt spillvatten, som ej är att hänföra till direkt orenlighet, må, där underjordisk avloppsledning icke finnes, utsläppas i dike eller rännsten; dock under iakttagande av att sanitära olägenheter därav icke uppstå.

Mom. 4. I behållare, vari orenlighet, avfall och dylikt uppsamlas, skall tillblandas torvströ, klorkalk eller dylikt i sådan mängd att stark lukt därifrån icke sprides.

Mom. 5. Glasskärvor, bleckburkar, metallskrot och dylikt till gödsel ej användbart skräp skall uppsamlas i särskilda därtill lämpliga behållare.

Mom. 6. Illaluktande eller lätt förruttnande avfall från fabrik, hantverk eller annan näring får ej inom i § 1 angivna område förvaras under så lång tid eller på sådant sätt, att därigenom vållas sanitära olägenheter, utan skall, så ofta behovet det påkallar, från området bortföras.

Mom. 7. Hälsovårdsnämnden äger under den varma årstiden eller då sjuklighet råder eller andra omständigheter därtill föranleda för viss tid föreskriva sådan bortforsling av orenligheten, som från sanitär synpunkt kan anses erforderlig.

Mom. 8. Orenlighet eller avfall, som enligt här ovan meddelade bestämmelser förvaras i kärl, gödselkista eller behållare, skall, med det undantag, som i

mom. 9 här nedan förmäles, från området bortföras, innan sanitära olägenheter därav förorsakas eller de för uppsamlande därav använda kärl, kistor eller behållare äro så fyllda, att innehållet utspilles eller svårighet vid hämtning av annan anledning vållas.

Mom. 9. Vad nu är föreskrivet om orenlighetens bortforslande från området äger ej tillämpning, då den därinom skall användas såsom gödningsämne, utan må den i dylikt fall forslas till det ställe, där den skall användas, därest nödiga åtgärder vidtagas till förekommande av sanitära olägenheter.

§ 10.

För sådan lägenhet, som ligger mera avlägset från den tätare bebyggda delen av i § 1 angivna område, må hälsovårdsnämnden medgiva lindring i bestämmelserna rörande anordningar vid avträden, urinkurar, stall, fähus och svinhus. För sådan lägenhet må nämnden ock medgiva lindring i stadgandena om förvaring av avfall, sopor samt orenlighet från stall och avträde. Medgivande, som här avses, må av nämnden återkallas, då ändrade förhållanden därtill föranleda.

§ 11.

Mom. 1. Envar, som bedriver slakterirörelse, får icke verkställa slakt annorstädes än i lokal av den beskaffenhet, som i denna § anges.

Mom. 2. Slaktlokal skall utgöras av särskilt rum med täta väggar och tak samt vara tillräckligt rymlig och ljus och försedd med erforderliga anordningar för luftväxling ävensom hava lätt tillgång till vatten. Väggar, garna skola vara jämna och släta samt oljemålade i ljus, dock ej röd, färgton eller beklädda med kakel eller annat tjänligt ämne. Golvet, som skall ligga över angränsande markens yta, skall vara av sten eller betong, eller annat lika tjänligt ämne, i vilket fuktighet

ej kan intränga samt vara försett med avlopp för spillvatten. Om förbindelse med kloakledning kan ernås, avledes spillvattnet direkt till denna. I annat fall skall det flytande avfallet uppsamlas i en utanför lokalen anbragt behållare av i förhållande till rörelsens omfattning lämpliga dimensioner. Dylik behållare skall gjutas eller muras i cement samt vara fullkomligt tät och försedd med tätt slutande lock.

Mom. 3. Lokalen får icke ligga på mindre avstånd än sex meter från stall, fähus, svinhus, avträde, gödselstack eller dylikt och må icke stå i förbindelse med bostad och ej heller i övrigt vara så förbunden med annan lokal, att sanitära olägenheter därav kunna uppkomma.

Mom. 4. Lokalen får icke användas för annat ändamål än slakt och förvaring av nyslaktat kött.

Mom. 5. Slaktlokalen med därtill hörande inventarier och redskap skall alltid hållas väl ren och snygg; och gäller särskilt beträffande lokalen, att den genast efter varje slakt skall omsorgsfullt rengöras medelst spolning av vatten, varvid behållaren, där sådan finnes, skall ordentligt tömmas och vare det förbjudet att låta innehållet i behållaren rinna över, så att angränsande mark därav förorenas.

Mom. 6. I till sådan lokal hörande förvaringsrum (lagerrum ävensom saltningslokal) må dock golvet ligga under angränsande markens yta och väggarna vara bestrukna med stampad kalk eller därmed jämförligt ämne samt inredning, kar och dylikt vara oljemålade.

Mom. 7. Slakteriavfall skall, där det ej genast oskadliggöras, bortföras minst två gånger i veckan.

§ 12.

Mom. 1. Beredning av korv eller andra charkuterivaror i och för försäljning får icke äga rum annorstädes än i lokal av den beskaffenhet och med det

läge, som i § 11 föreskrives. Arbetsbord i sådan lokal skall vara oljemålade i ljus, dock ej röd, färg och hava skivor av sten eller annat lika tjänligt ämne. Hyllor och annan inredning skola vara så beskaffade att de med lätthet kunna rengöras.

Mom. 2. I lokalen må icke slakt bedrivas, ej heller tömning eller rengöring av tarmar äga rum.

Mom. 3. Såväl lokalen som vid hanteringen använda redskap och inventarier skola alltid hållas snygga och väl rena.

§ 13.

Mom. 1. Lokal där kött, fläsk, korv eller andra charkuterivaror till salu hållas eller till försäljning förvaras, skall hava det läge, som i § 11 föreskrives. Golvet, som skall ligga över angränsande markens yta samt väggar och tak skola vara jämna och täta; väggarna skola vara oljemålade eller beklädda med kakel eller annat tjänligt ämne. Arbetsbord och diskar skola vara oljemålade samt hava skivor av sten eller annat tjänligt ämne.

Mom. 2. Sådan lokal skall vara fri från fukt samt vara så anordnad att luftväxling inom densamma lätt äger rum och hava erforderlig tillgång till vatten.

Mom. 3. Lokalen skall med därtill hörande inventarier ständigt hållas väl ren och snygg samt får icke användas till bostad, sovrum eller kök, ej heller till förvaring av lump, ben, skrot eller dylikt, kläder eller skodon, fotogen, andra lysoljor eller sådana ämnen, som kunna giva varorna lukt eller smak, befordra deras förskämning eller på annat sätt bibringa dem hälsovådliga egenskaper. Lokalen må icke stå i förbindelse med bostad och ej heller i övrigt vara så förbunden med annan lokal, att sanitära olägenheter därav kunna uppkomma.

Mom. 4. Beträffande beskaffenheten av förvaringsrum (lagerrum) gäller vad i § 11 mom. 6 stadgas.

§ 14.

Lägenhet, hörande till slakteri, charkuteri, mejeri, bageri, konditori, bryggeri eller läskdrycksfabrik, så ock lägenhet, där kött, charkuterivaror, mjölk, mejeriprodukter, bröd eller konditorivaror yrkesmässigt försäljas eller för dylik försäljning förvaras, må ej tagas i bruk, förrän hälsovårdsnämnden lämnat sitt tillstånd därtill. Övergår nu nämnd lägenhet till annan innehavare, må denne ej taga lokalen i bruk för här avsett ändamål, förrän hälsovårdsnämnden likaledes lämnat sitt tillstånd härtill.

§ 15.

Mom. 1. Kött, fläsk, korv eller andra charkuterivaror, som hållas till salu å allmän plats, skola vara upplagda å fordon, bord eller annat underlag av minst en halv meters höjd över marken. Dessa underlag ävensom kärl, tråg, skynken eller dylikt, som vid varornas forsling användas, och de redskap, varmed varorna styckas, eller eljest behandlas, skola alltid hållas väl rena.

Mom. 2. Bord, fordon eller annat underlag, från vilket köttvaror försäljas, skola vara skyddade medelst tätt, snyggt tak av väv eller annat tjänligt ämne, så snart väderleken nödvändiggör detsamma.

Mom. 3. Vid forsling inom samhället av kött, fläsk, korv eller andra charkuterivaror, skola varorna vara fullständigt skyddade, dels mot damm och smuts genom rena skynken av vitt linne eller bomullstyg, dels mot solhetta och nederbörd genom oljedränkt tyg, presenningar eller dylikt. De få icke läggas tillsammans med hudar, inälvor, huvud eller fötter av slaktade djur m. m. och få ej ligga på underlag av hö, halm, trasmattor, hästtäckor, tomsäckar eller dylikt.

Mom. 4. Färs av kött eller fläsk, flott och blod

skola, då de hållas till salu, förvaras i täckta kärl. Kött eller fläsk må icke å öppen saluplats bearbetas till färs.

§ 16.

Mom. 1. Personer sysselsatta i charkuteri, mejeri, bageri, konditori, bryggeri eller läskdrycksfabrik, skola vara snyggt och ändamålsenligt klädda. De skola städse iakttaga den största renlighet, framförallt i fråga om händer och armar, samt äro förbjudna att röka och spotta på golvet.

Mom. 2. Sådana personer få icke vara behäftade med hudutslag i synnerhet icke å händer och armar och få icke lida av lungsot eller annan smittosam sjukdom.

Mom. 3. Yppar sig bland arbetspersonalen eller dess familjer sjukdomsfall med feber, utslag, ont i halsen, diarré eller andra tecken, som kan giva anledning misstänka att smittosam sjukdom är för handen, skall detta genast hos hälsovårdsnämnden anmälas av lokalens innehavare.

§ 17.

Mom. 1. I lokal, där matvaror eller dryckesvaror beredas eller sådana tillhandahållas allmänheten, skola ett exemplar av hälsovårdsstadgan för riket och ett exemplar av denna hälsovårdsordning alltid finnas tillgängliga.

Mom. 2. Hälsovårdsnämndens ledamöter såväl som tillsyningsman få icke förvägras tillträde till de i denna hälsovårdsordning omförmälda lokaler eller lägenheter.

§ 18.

Denna hälsovårdsordning skall av hälsovårdsnämnden kostnadsfritt tillhandahållas fastighetsägare och andra, som av stadgan beröres, i tryckta exemplar, i vilka jämväl skola intagas §§ 43, 44, 45, 46 och 47 av hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919.

§ 19.

Överträdelse av denna hälsovårdsordning straffas med dagsböter där ej straff enligt allmän lag eller författning bör följa å förseelsen.

§ 20.

Denna hälsovårdsordning träder i kraft så snart den blivit av länsstyrelsen godkänd genom beslut, som vunnit laga kraft.

På länsstyrelsens vägnar:

T. Kinnman.

T. Thege.

UTDRAG UR HÄLSOVÅRDSSTADGAN AV DEN 19 JUNI 1919.

Om bostäder, samlingslokaler m. m.

§ 43.

1 mom. Byggnad, som inrymmer boningsrum, skall till alla sina delar vara så anordnad samt så underhållas och skötas, att sanitär olägenhet ej uppstår för dem, som där uppehålla sig.

2 mom. Varje boningsrum skall, med hänsyn till storlek och beskaffenhet i övrigt, tillgodose minst en persons luftbehov och vara så anordnat, att det kan hållas tillbörligt varmt och bereder erforderligt skydd mot fuktighet, samt förses med fönster. Fönster skall vara tillräckligt stort och lämpligt anbragt samt så anordnat, att rummet erhåller god dager och att nödig luftväxling genom fönster kan åstadkommas.

3 mom. Golvet i nyinrett boningsrum eller kök skall ligga minst trettio centimeter högre än den angränsande markens yta.

Hälsovårdsnämnden äger dock för särskilt fall medgiva att, därest nödiga försiktighetsmått vidtagas, golvet i kök lägges lägre än vad nyss sagts.

4 mom. I fråga om rum, vars beboende prövas i följd av bristfällighet i byggnadens anordnande, osnygghet eller annan orsak vara förenat med fara för hälsan, äger hälsovårdsnämnden förelägga viss, efter omständigheterna lämpad tid för felaktighetens avhjälpan eller, där så prövas nödigt, för rummets utrymmande eller ock, om felaktigheten finnes vara av beskaffenhet att ej kunna avhjälpas, förbjuda rummets vidare användning för bostadsändamål.

Hälsovårdsnämnden må ock förbjuda, att i ett och samma rum så stort antal personer inhysas, att genom deras sammanboende fara för hälsan kan uppkomma. Sådant förbud får dock ej meddelas, därest de i rummet boende tillhöra samma familj, såvida icke större fara för hälsan föreligger.

5 mom. Vad i 2 och 4 mom. sägs om boningsrum skall ock gälla om kök, som användes till bostad eller tillhör bostadslägenhet.

6 mom. Innehavare av lägenhet i byggnad, som inrymmer boningsrum, må ej genom osnygghet, buller eller på annat sätt förorsaka sanitär olägenhet för närboende.

7 mom. Där sådant prövas av behovet påkallat, äger hälsovårdsnämnden meddela föreskrift om särskilda anordningar för åstadkommande av tillräcklig luftväxling samt om undanröjande i övrigt av sanitära olägenheter i lokal, varest vanligen ett större antal människor samlas, såsom kyrka eller annan gudstjänstlokal, skola, domstols sammanträdesrum, samlingsrum, till vilket allmänheten äger tillträde, teater, danslokal, serverings- eller utskänkningslokal, natthärbärge, fattigvårdsanstalt och sjukhus.

Om vatten och is för hushållsbehov.

§ 44.

1 mom. Hälsovårdsnämnden skall hålla tillsyn över beskaffenheten av vattnet på de ställen, där sådant hämtas för att användas till dryck, matlagning och andra hushållsbehov. Särskilt skall hälsovårdsnämnden tillse, att brunnar och källor äro så inrättade, att ytvatten eller orenlighet ej intränger i dem.

2 mom. Vattnet i brunn, källa eller vattenledning, vare sig dessa äro avsedda för allmänt eller enskilt begagnande, må ej av någon förorenas.

Lag samma vare i fråga om vattnet vid allmänt vattenhämtningsställe vid sjö, vattendrag eller kanal.

3 mom. När omständigheterna därtill föranleda, må hälsovårdsnämnden förbjuda hämtning av vatten från visst vattenhämtningsställe ävensom upptagning å viss plats av is, som är avsedd för hushållsbehov eller annat därmed jämförligt ändamål.

Om födoämnen och dryckesvaror.

§ 45.

1 mom. Kött av djur, som självdött eller varit behäftat med sådan sjukdom eller omkommit eller nedslaktats under sådana förhållanden, att köttet skäligen är att anse såsom skadligt att förtära eller eljest otjänligt till människoföda, får ej användas vid tillverkning till avsalu av korv eller andra matvaror. Kött av djur, som nyss sagts, eller korv eller andra matvaror, som äro tillverkade av sådant kött, må ej, i syfte att användas till människoföda, hållas till salu eller överlämnas till annan, ej heller förvaras i lägenhet, där matvaror till avsalu tillverkas eller förvaras, eller å plats, där matvaror försäljas, eller i lokal, hörande till lägenhet, varest allmän spisning eller utskänkning äger rum.

Vad nu sagts om kött äger ock tillämpning beträffande inälvor, blod samt andra sådana delar av djur, som användas till människoföda.

2 mom. Mjolk från djur, vilket är eller skäligen kan misstänkas vara behäftat med sjukdom, som kan menligt inverka på mjölkens beskaffenhet, eller blivit behandlat med sådant läkemedel, som genom att övergå i mjölken eller på annat sätt kan göra densamma skadlig eller otjänlig till människoföda, må icke, i syfte att därtill användas, hållas till salu eller överlämnas till annan.

Mjolk, som hålles till salu, får ej vara utspädd med vatten eller bemängd med främmande ämne, ej heller, utan att sådant särskilt angives, vara berövad något av sina naturliga beståndsdelar.

Utan hälsovårdsnämndens medgivande må mjolk ej utbjudas eller försäljas under beteckning, som antyder, att mjölken är av särskilt sund beskaffenhet eller står under kontroll i detta hänseende.

Vad i detta moment sagts om mjolk gäller i tillämpliga delar även om grädde och smör.

3 mom. Är födoämne i andra fall än här ovan sägs till följd av förskämning, orenlighet, felaktig beredning eller annan orsak skadligt för hälsan eller eljest otjänligt till människoföda, eller har det bearbetats eller hanterats av person, vilken är eller misstänkes vara behäftad med sådan sjukdom eller smitta, att födoämnet skäligen är att anse såsom farligt att förtära, må det icke, i syfte att användas till människoföda, hållas till salu eller överlämnas till annan.

Finnes grundad anledning för det antagande, att födoämne av visst slag och från viss plats skall kunna förorsaka utbredande av smittsam sjukdom inom hälsovårdsområdet, må nämnden förbjuda dess införsel till området och försäljning därstädes.

4 mom. Hälsovårdsnämnden har att låta anhålla födoämne, som enligt bestämmelserna i denna para-

graf eller nämndens jämlikt 3 mom. andra stycket meddelade förbud ej får till människoföda försälas, då det anträffas å allmän saluplats, i lägenhet, avsedd för dess försäljning eller yrkesmässiga beredning eller för allmän spisning eller utskänkning, ävensom i de till sådan lägenhet hörande upplag eller förvaringsrum, av vad beskaffenhet de vara må; så ock vid hamn, järnvägsstation eller annat dylikt ställe under förhållanden, som utvisa, att födoämnet är avsett att försälas till människoföda.

Finner hälsovårdsnämnd, att vara, som anhållits, genom särskild behandling kan göras duglig till människoföda eller att sådan vara utan fara kan försälas under uppgift om varans beskaffenhet, må detta under nämndens kontroll verkställas. Kostnaderna här för gäldas av ägaren.

I annat fall skall vara, som anhållits, genom hälsovårdsnämndens försorg på ägarens bekostnad oskadliggöras genom att varan förstöres eller, då så provas lämpligt, genom att varan under nämndens kontroll användes till tekniskt bruk eller till föda åt djur.

5 mom. Hälsovårdsnämnd äger, då så anses nödigt, taga prov för undersökning av födoämne, avsett till försäljning, vare sig detta förefinnes å ställe inom hälsovårdsområdet eller å sådant ställe utom detsamma, varifrån det plägar till försäljning dit införas. För dylikt prov skall gäldas ersättning enligt vanligt handelspris.

I avvaktan på utgången av denna undersökning, som bör med största skyndsamhet verkställas, må försäljning av skäligen misstänkt födoämne kunna av nämnden förbjudas.

6 mom. Vad i 3, 4 och 5 mom. stadgas om födoämne skall i tillämpliga delar gälla om dryckesvara.

7 mom. Försäljare av födoämne eller dryckesvara, varom ovan förmäles, är skyldig att på anmodan

av hälsovårdsnämnden meddela upplysning om vem, som till honom levererat varan eller i densamma ingående beståndsdelar.

§ 46.

1 mom. Lägenhet, hörande till slakteri, charkuteri, mejeri, bageri, konditori, bryggeri eller läskedrycksfabrik, så ock lägenhet, där kött, charkuterivaror, mjölk, mejeriprodukter, bröd eller konditorivaror yrkesmässigt försälas eller för dylik försäljning förvaras, må ej läggas på mindre avstånd än sex meter från avtråde, urinkur, stall, fähus, svinhus samt gödselstad eller annat upplag av spillning.

Sådan lägenhet skall vara tillräckligt rymlig och ljus samt försedd med erforderliga anordningar för luftväxling ävensom hava lätt tillgång till vatten. Golv, väggar och tak, ävensom bord, hyllor och annan inredning skola vara så beskaffade, att de med lätthet kunna rengöras. Lägenheten må icke stå i förbindelse med bostad och ej heller i övrigt vara så förbunden med annan lokal, att sanitära olägenheter därav kunna uppkomma.

Utöver vad sålunda stadgats gäller för slakteri, charkuteri och mejeri, att golv däri skall vara av sten, betong eller annat lika tjänligt ämne samt försett med avlopp för spillvatten.

2 mom. Lägenhet, som i mom. 1 sägs, ävensom där använda redskap, förvaringskärl och andra tillbehör skola hållas rena och i gott stånd. Sådan lägenhet får endast användas till det ändamål, för vilket den är avsedd. Ej må där förvaras ämne, som kan meddela varorna främmande lukt eller smak eller på annat sätt göra dem otjänliga till förtäring.

3 mom. Vid förvaring, transport, uppläggning eller annan hantering av vara, som är avsedd att försälas såsom födoämne, skola sådana försiktighetsmått iakttagas, att varan icke förorenas.

§ 47.

1 mom. Var och en, som sysslar med beredning av födoämne eller dryckesvara för försäljning, eller hanterar kött, charkuterivaror, färsk fisk, mjölk, mejeriprodukter, bröd eller konditorivaror, som avses till försäljning, skall under arbetet iakttaga noggrann renlighet.

2 mom. Förekommer beträffande person, som är sysselsatt i sådant arbete, varom i 1 mom. sägs, skälig anledning antaga, att han är behäftad med sjukdom eller smitta, varav menlig inverkan på den av honom bearbetade eller hanterade varans beskaffenhet kan uppstå, är han skyldig att efter anmodan av hälsovårdsnämnden på hälsovårdsområdets bekostnad undergå läkareundersökning. Finnes han vid läkareundersökningen vara behäftad med sjukdom eller smitta, som nu är sagd, må nämnden förbjuda att han deltagar i eller användes till arbete, varom här är fråga.